

غربتی که در عمق چشمان "کلیدر" سوسو می زند

۳ خرداد ۱۳۹۳ ساعت ۲۰:۲۹

کلیدر؛ روستایی جاودانه و تاریخی با گنجینه های هزاران ساله نظیر "قلعه کهنه" و "رباط شاه عباسی" در لابلای صفحات تاریخ خراسان گمشده و این روزها کلیدر کهنسال در سایه بی مهری ها و ناآشنایی گردشگران حال و هوای روزهای جوانی را از دست داده و غربتی عظیم در عمق چشمانش سوسو می زند.

کلیدر روستایی کهنسال و تاریخی است که به خاطر بی توجهی مسئولان دیگر حال و هوای ایام گذشته را ندارد و در عمق چشمان غربت زده اش هزاران حرف نگفته پنهان است. حرفهایی که قلب این روستای پیر را در سکون و سکوتی عمیق فرو برده است.

این روستا شهرت روزهای جوانی اش را وام دار رمان معروف محمود دولت آبادی است و شاید اگر فریادرسان تاریخ، آستین های همت بالا می زدند امروز کلیدر به خاطر سابقه ای طولانی و دراز دامنه میعادگاه توریسم های خارجی و داخلی بود.

غربت از چهره کلیدر می بارد

روزگاری است که این اثر جاودانه و تاریخی رخسار خویش را در خاک خراسان نمایان ساخته و هیچ زمانی به قدر امروز غربت از چهره این روستای بکر نباریده است.

یک پژوهشگر آثار تاریخی به خبرنگار مهر گفت: در حال حاضر به دلیل عدم معرفی و تبلیغ مناسب روستای کلیدر و آثار تاریخی آن، کمتر گردشگر و توریستی با این مکان آشنایی دارد و این امر در حالی اتفاق می افتد که متولیان و مسئولان امر می توانستند با تبلیغات گسترده اعلام کنند که این مکان آن قدر معروف است که نویسنده ای مشهور نام این روستا را بر روی کتاب خود گذاشته است.

محمود صولتی با تاکید بر اینکه این روستا از جغرافیای سرزمین خراسان محو شده است، افزود: کلیدر نام کوهی مابین شهرهای

سبزوار، نیشابور و قوچان است و محمود دولت آبادی با بهره گیری از این نام، روایت زندگی یک خانواده کرد ایرانی را که به سبزوار خراسان کوچانده شده به تصویر می کشد.

گردشگران خارجی این منطقه را از دست نخواهند داد

وی عنوان کرد: این روستا در همه ی ادوار دارای نقشی تأثیرگذار و سرشناس بوده و طی قرون هفتم و هشتم هجری و در سال هایی که ولایات خراسان و ایران توسط حکام محلی اداره می شد اهمیت این روستا بسیار زیاد بود.

این پژوهشگر آثار تاریخی تصریح کرد: کلیدر با آثار تاریخی هزار ساله در گوشه ای از جغرافیای خراسان رها شده و امروز باید میراث فرهنگی و دستگاه های مرتبط نسبت به معرفی جاذبه ها و آثار تاریخی که در دل این روستا جای گرفته اقدام کنند زیرا اعتقاد دارم که اگر تبلیغات مناسبی برای معرفی این بخش صورت گیرد ظرف مدت کوتاهی گردشگران داخلی و خارجی این منطقه را از دست خواهند داد.

وی تأکید کرد: ما هیچ گاه یاد نگرفته ایم که چگونه آثار جذاب و دیدنی و تاریخی خویش را معرفی کنیم، حال آنکه اغلب کشورهای دنیا با داشتن کمترین تمدن و جاذبه های تاریخی داشته ها و میراث باستانی خویش را آنچنان تبلیغ می کنند که انگار نمونه آن در دنیا وجود نداشته و ندارد.

"گنبد تاریخی کلیدر"؛ معروف ترین بنای روستا

وی ادامه داد: گنبد تاریخی کلیدر؛ معروف ترین بنای روستا با گنبدی کم ارتفاع از تخته سنگ های صاف ساخته شده و این بنا چه در داخل و چه از خارج فاقد تزئینات است.

این پژوهشگر آثار تاریخی عنوان کرد: گنبد کلیدر مربوط به حدود قرن هشتم و نهم هجری قمری و دوران حکومت ایلخانیان و تیموریان بوده و در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است. این بنا به شکل یک چهارطاقی ساخته شده که ضلع شرقی با جلوآمدگی به صورت ایوان ورودی درآمده است.

وی ادامه داد: نمای این بنا که از داخل به شکل نیم کاسه است منسوب به "جوشن بیک بیات" و "خانیک السلطان" است و اکنون از ورودی ایوان تنها دیوارهای جانبی باقی مانده و قسمتی از سقف آن نیز فرو ریخته است.

وی بیان کرد: بنای خواجه ابوالقاسم متعلق به قرن پنجم، گنبد کلیدر مربوط به قرن هشتم دوره تیموریان و ایلخانیان، سفالینه های تپه قلعه کهنه مربوط به قرن چهارم تا اواخر دوره تیموری، آثار و سفالینه های قلعه حاجی مربوط به دوره صفویه و قاجاریه، بنای امام زاده یحیی(ع) به دوره تیموری، ایلخانی و صفوی، آثار قلعه کمری مربوط به دوره اسلام، آثار رباط شاه عباسی مربوط به دوره صفوی و بنای حمام نادری مربوط به دوره افشاریه از آثار تاریخی روستای کلیدر است.

صولتی از ثبت ملی بنای گنبد کلیدر و قلعه کهنه خبر داد و افزود: بنای گنبد کلیدر از بناهای دوره تیموریان و ایلخانیان و تپه قلعه کهنه متعلق به دوره سلجوقیان و تیموریان است که در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده و اکنون کار ثبت حمام نادری مراحل پایانی را طی می کند.

این پژوهشگر آثار تاریخی یادآور شد: قدمت تپه قلعه کهنه که دارای سفال های متعددی است به قرن هفتم تا یازدهم هجری قمری بازمی گردد. این تپه در قسمت غربی روستای کلیدر در حدود ۲۵ متر از سطح روستا بالاست و در مقابل اثر تاریخی قلعه حاجی نیز که تنها حصار از آن برجای مانده در شمال این روستا و رو به روی تپه قلعه کهنه قرار دارد و باقیمانده این بنا قلعه ای مستحکم با سنگ های بزرگ را به نمایش می گذارد.

وی تاکید کرد: این مکان روستایی سرسبز بوده که دارای چشمه های متعدد و یک رودخانه ی دائمی است که آب کشاورزی مردم از این راه تأمین می شود.

وجود ۱۲۰ نوع گیاه وحشی و انواع گونه های گیاهی در کوه کلیدر

وی عنوان کرد: نام این روستا از دو بخش "کلی" به معنای محکم، قوی، کاری و "در" به معنای "قلعه" تشکیل شده است و در این میان کوه کلیدر نیز به لحاظ جانوری و گیاهی دارای تنوع است طوری که مطابق تحقیقات صورت گرفته بیش از ۱۲۰ نوع گیاه وحشی و انواع گونه های گیاهی در این کوه وجود دارد.

این پژوهشگر آثار تاریخی بیان کرد: درختچه های جنگلی نظیر اُرس، زرشک، نسترن و زالزالک و جاندارانی همچون قوچ و میش آریال، پلنگ، گراز، کفتار، گربه ی وحشی، شغال، گرگ، روباه، خرگوش، کبک، تیهو، کوکر، عقاب طلایی، شاهین، مار افعی، جعفری و کبری در کنار آثار تاریخی، زیبایی منطقه کلیدر را دوچندان کرده است.

صولتی با تاکید بر اینکه این روستا مانند سالهای گذشته شهرت و معروفیتی ندارد، گفت: امروز هم اگر چه بسیاری از افراد نام این روستا را شنیده اند اما همواره به دلیل اطلاع رسانی های محدود کمتر گردشگری به سمت این مکان تاریخی روانه شده است.

میراث فرهنگی در مسیر نگهداری آثار تاریخی روستای کلیدر گام بردارد

دهیار روستای کلیدر نیز با انتقاد از بی توجهی به آثار تاریخی این منطقه به مهر گفت: میراث فرهنگی باید در مسیر نگهداری آثار تاریخی روستای کلیدر گام بردارد زیرا این منطقه نیز جزئی از جغرافیا و میراث ارزشمند خراسان رضوی است.

غلامعلی کلیدری افزود: آثار تاریخی متعددی در دل روستای کلیدر قرار دارد اما کسی با این آثار آشنایی ندارد و اغلب گردشگران و مسافران تنها برای تفریح در دامن طبیعت، به این روستای تاریخی سفر می کنند.

ضعف برنامه ریزی در معرفی آثار تاریخی

وی تاکید کرد: ضعف برنامه ریزی و عدم همت لازم برای معرفی این منطقه موجب شده تا علیرغم ثبت ملی دو اثر تاریخی این روستا، کمتر گردشگر و توریستی برای تماشای آثار باستانی به این منطقه سفر کند زیرا حتی تابلویی برای معرفی این آثار در محل نصب نشده است.

دهیار روستای کلیدر گفت: عدم معرفی جاذبه های تاریخی کلیدر در حالی اتفاق می افتد که مسئولان برای حفظ این آثار و جلوگیری از تخریب آن ها هیچ گونه اقدامی انجام نمی دهند طوری که اغلب مکان های قرارگیری این آثار به محلی برای ریختن زباله تبدیل شده است.

عضو شورای اسلامی کلیدر نیز در این باره عنوان کرد: میراث فرهنگی باید نسبت به حفظ آثار تاریخی این روستا نگاهی دغدغه مند داشته باشد.

عباس کلیدری تصریح کرد: این روستا مکانی بکر برای تفریح و تماشای جاذبه های تاریخی است اما متأسفانه به علت عدم معرفی و ضعف در اطلاع رسانی کسی از وجود آثار تاریخی متعدد در این منطقه خبر ندارد.

وی ادامه داد: در حال حاضر اغلب مسافران و گردشگران برای استفاده از آب و هوای این روستا و زیارت امام زاده یحیی(ع) به سمت و سوی این روستا روانه می شوند در حالی که اگر این روستا با تمامی جاذبه ها و ظرفیت هایش معرفی شود آنگاه به یکی از مکان

های توریستی و جهانی تبدیل می شود.

این عضو شورای اسلامی کلیدر تاکید کرد: سرزمین خراسان دارای بیشترین جاذبه های تاریخی و روستاهایی بکر و پر قدمت است اما همواره به دلیل غفلت متولیان امر، جاذبه های این استان حتی از دید گردشگران داخلی پنهان مانده در حالی که می توانستیم از این رهگذر بالاترین توریسم و گردشگر را جذب و درآمد بالایی را بدست آوریم.

فرجام بی مهری به یار دیرپای تاریخ

امروز عدم آشنایی گردشگران و بی اطلاعی از وجود میراثی کهن و هزارساله در دل کلیدر موجب شده تا فرجام بی مهری بر پهنه روستای کلیدر به عنوان یکی از یاران دیرپای تاریخ سایه افکند.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariikh.com/news/۲۶۸۷۲/زند-می-سوسو-کلیدر-چشماز-در-عمق-غربتی>